

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1255

1 Ιουλίου 2008

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. . 74897/Γ2

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, των μαθημάτων της ειδικότητας Βοηθών Νοσηλευτών, του τομέα Υγείας - Πρόνοιας, της Γ΄ τάξης των Ημερησίων Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146, τ.Α΄) «Οργάνωση και λειτουργία της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».
2. Την υπ' αριθμ. 111276/Γ2/8.10.2007 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 2057/τ.Β΄/23.10.2007) με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα της Α΄, Β΄ και Γ΄ Τάξης Ημερησίων ΕΠΑ.Λ.».
3. Την υπ' αριθμ. 138011/Γ2/3.12.2007 υπουργική απόφα-

ση (ΦΕΚ 26/τ.Β΄/15.1.2008) με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα της Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ Τάξης Εσπερινών ΕΠΑ.Λ.».

4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α98) και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Την εισήγηση του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε με την υπ' αριθμ. 38/29.11.2007 Συνεδρίασή του.

6. Την αναγκαιότητα καθορισμού Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών για την Γ΄ Τάξη των Ημερησίων ΕΠΑ.Λ., αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, των μαθημάτων της ειδικότητας Βοηθών Νοσηλευτών, του τομέα Υγείας Πρόνοιας, της Γ΄ Τάξης των Ημερησίων Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις και δεξιότητες Νοσηλευτικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΟΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες βασικές γνώσεις για το ιστορικό της Νοσηλευτικής και για βασικές γενικές διεργασίες αυτής, ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στη σύγχρονη παροχή νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Ο Νοσηλευτής και ο άρρωστος: - Νοσηλευτική διεργασία - Νοσηλευτικό ιστορικό	Να γνωρίζουν το νοσηλευτικό ιστορικό και τη νοσηλευτική διεργασία.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ζητάμε από τους μαθητές να πάρουν νοσηλευτικό ιστορικό και να χρησιμοποιήσουν κομπιούτερ.

2	Διατροφή - Ετοιμασία και βοήθεια του αρρώστου για φαγητό. - Διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα ή από γαστροστομία.	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία της διατροφής στη θεραπεία του αρρώστου και να βοηθήσουν σ' αυτό με την ετοιμασία και βοήθεια του αρρώστου για φαγητό με τις γνώσεις τους στη διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα ή από γαστροστομία.	Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού.
3	Κατακλίσεις. - Αίτια - Προφύλαξη - Συμπτώματα - Θεραπεία	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος να γνωρίσουν τη φυσιολογία του δέρματος, να κατανοήσουν, πώς δημιουργείται η κατάκλιση, τα αίτια, τα προφυλακτικά μέτρα και τη θεραπευτική αγωγή, για να μπορέσουν να τα εφαρμόσουν.	Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων, Η/Υ Αντιστοιχία συμπτωμάτων θεραπευτικής αγωγής.
4	Προεγχειρητική-μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα του αρρώστου. - Γενική προεγχειρητική ετοιμασία του αρρώστου. - Τοπική και τελική προεγχειρητική ετοιμασία. - Μετεγχειρητική φροντίδα αρρώστου. - Μετεγχειρητικές δυσχέρειες και επιπλοκές.	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να γνωρίζουν ότι ο άρρωστος, που προετοιμάζεται για χειρουργική επέμβαση ή νοσηλεύεται μετά απ' αυτή, έχει ιδιαίτερα νοσηλευτικά προβλήματα και εμφανίζει πολλές νοσηλευτικές ανάγκες, τις οποίες αποκλειστικά η νοσηλευτική ομάδα έχει την ευθύνη να ικανοποιήσει. Έτσι, επιβάλλεται να γνωρίζουν τόσο την προεγχειρητική και μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα, όσο και τις μετεγχειρητικές επιπλοκές.	Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων. Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες.
5	Νοσηλευτική φροντίδα αρρώστου στο τελικό στάδιο της ζωής του. - Έξοδος του αρρώστου από το νοσοκομείο.	Να κατανοήσουν, όσο μπορούν, τι είναι θάνατος και ποια είναι τα σημεία, που η ζωή πλησιάζει προς το τέλος. Ποια είναι η ψυχολογία του και ποιες οι ανάγκες του. Το ρόλο τους στην οικογένειά του.	Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες βασικές γνώσεις και δεξιότητες στη Νοσηλευτική Φροντίδα των παθολογικών και χειρουργικών παθήσεων του πεπτικού συστήματος.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας του πεπτικού	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις σχετικά με τον έλεγχο του πεπτικού συστήματος για την παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας στον άρρωστο. Η	Χρήση εποπτικών μέσων. Να ζωγραφίσουν κάποιες εξετάσεις. Να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες.
2			Επίσκεψη στα εργαστήρια του

	<p>συστήματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παρακλινικός έλεγχος. - Ενδοσκόπηση έλεγχος του πεπτικού συστήματος. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Εξέταση γαστρικού υγρού. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Εξέταση κοπράνων - Ακτινολογικός έλεγχος πεπτικού συστήματος. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Υπερηχογράφημα, Νοσηλευτική Φροντίδα. - Έλεγχος ήπατος, χοληφόρων, παγκρέατος, Νοσηλευτική Φροντίδα. 	<p>σημασία των εργαστηριακών εξετάσεων είναι σημαντική στη διάγνωση της αρρώστιας και στη θεραπεία. Για την καλύτερη κατανόηση και των εργαστηριακών εξετάσεων αλλά και των νοσημάτων με τη νοσηλευτική φροντίδα, που ακολουθεί, επιβάλλεται να γίνει ανασκόπηση στην ανατομία και φυσιολογία του πεπτικού συστήματος.</p>	<p>Νοσοκομείου (ακτινολογικό, μικροβιολογικό, ενδοσκοπικό κ.α)</p>
3	<p>Ανωμαλίες απεκκριτικής λειτουργίας εντέρου.</p>	<p>Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να κατανοήσουν τη φυσιολογία του πεπτικού και τις ανωμαλίες της απεκκριτικής λειτουργίας του εντέρου και τη συμβολή του στη διάγνωση της αρρώστιας και στον καθορισμό της θεραπευτικής αγωγής.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων, Η/Υ.</p>
4 5	<p>Φλεγμονές στοματικής κοιλότητας.</p> <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <p>Κιρσοί Οισοφάγου.</p> <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Να γνωρίσουν οι μαθητές του Νοσηλευτικού Τμήματος τις φλεγμονές της Στοματικής Κοιλότητας και τους Κιρσούς του Οισοφάγου και τη νοσηλευτική φροντίδα, ώστε να συμβάλουν στη θεραπεία τους.</p> <p>Μαθαίνουν για τη σημασία της καθαριότητας της στοματικής κοιλότητας.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων.</p> <p>Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.</p> <p>Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας.</p> <p>Ίδιες ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα.</p>
6	<p>Πεπτικό έλκος στομάχου και δωδεκαδάκτυλου.</p> <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επιπλοκές έλκους στομάχου, δωδεκαδάκτυλου. - Γαστρορραγία. <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διάρρηση. <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πυλωρική στένωση. <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καρκίνος στομάχου. <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Στόχος αυτού του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές του Νοσηλευτικού Τμήματος ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα του πεπτικού έλκους και των επιπλοκών, που παράλληλα αποτελούν ξεχωριστές νοσολογικές οντότητες με σκοπό τη γρήγορη ανάρρωση του αρρώστου. Έμμεσα μαθαίνονται προληπτικά μέτρα.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων.</p> <p>Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.</p> <p>Να γράψουν Νοσηλευτικό Ιστορικό από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο.</p> <p>Να κάνουν πρωτόκολλο με νοσηλευτικές οδηγίες στα αντίστοιχα νοσήματα.</p>
7 8	<p>Ελκώδης κολίτιδα.</p> <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <p>Όγκοι εντέρου.</p> <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές του Νοσηλευτικού Τμήματος ειδικές γνώσεις για τη Νοσηλευτική Φροντίδα της ελκώδους Κολίτιδας και των Όγκων του εντέρου για γρήγορη ανάρρωση. Έμμεσα μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα των αντίστοιχων νοσημάτων.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων.</p> <p>Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.</p> <p>Να ζωγραφίσουν τα σημεία εμφάνισης του καρκίνου στο έντερο και στις στομίες.</p> <p>Ανάθεση εργασιών.</p> <p>Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας.</p>

9 10 11	<p>Σκωληκοειδίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <p>Περιτονίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα.</p> <p>Ειλεός. Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στη σκωληκοειδίτιδα, περιτονίτιδα και ειλεό με σκοπό τη θεραπεία και γρήγορη ανάρρωση. Έμμεσα να μάθουν τα προληπτικά μέτρα των αντίστοιχων νοσημάτων.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Να ζωγραφίσουν τη σκωληκοειδίτιδα σε κατάσταση φλεγμονής και σε φυσιολογική.</p>
12	<p>Παθήσεις Χοληφόρων οδών, ήπατος και παγκρέατος. - Χολολιθίαση. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Χολοκυστίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα της χολολιθίας και της χολοκυστίτιδας.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Ανάθεση εργασιών. Ν' αναφέρουν τα ιαματικά νερά, που είναι κατάλληλα για τα αντίστοιχα νοσήματα.</p>
	<p>- Ηπατίτιδες. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Κίρρωση του ήπατος. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Ηπατική ανεπάρκεια. Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Να αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στις ηπατίτιδες, στην κίρρωση και ανεπάρκεια του ήπατος. Μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα, που αποτελούν και μέρος της νοσηλευτικής φροντίδας στις ηπατίτιδες. Αξιολογούν μηνύματα, που προέρχονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, σχετικά με τις ηπατίτιδες και την κίρρωση του ήπατος.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. Οι μαθητές ελέγχουν τα βιβλιάρια υγείας, αν έχουν εμβολιαστεί. Μαθαίνουν να παίρνουν σωστές αποφάσεις για τη δική τους υγεία και των άλλων, γιατί η ημιμάθεια είναι χειρότερη της αμάθειας και δημιουργεί πανικό και ρατσισμό. Ανάθεση εργασιών με αντίστοιχα θέματα.</p>
	<p>- Εχινόκοκκος ήπατος. Νοσηλευτική Φροντίδα. Προφύλαξη. - Παγκρεατίτιδα Νοσηλευτική Φροντίδα. - Σακχαρώδης διαβήτης Νοσηλευτική φροντίδα.</p>	<p>Να αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στον εχινόκοκκο ήπατος και στην παγκρεατίτιδα. Μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα και τα εφαρμόζουν σε προσωπικό επίπεδο.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες ή συγγενικών προσώπων. Ζωγραφίζουν τον κύκλο του εχινόκοκκου σε χαρτόνι και το τοιχοκολλούν στην αίθουσα. Βρίσκουν επιδημιολογικά στοιχεία του εχινόκοκκου στην Ελλάδα ανά Νομό (χωρίζονται σε ομάδες). Βρίσκουν επιδημιολογικά στοιχεία στη Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Αμερική και τα συγκρίνουν μεταξύ τους. Δίδεται στους μαθητές να γράψουν στην καθομιλουμένη ιατρικούς όρους, που έμαθαν στην ενότητα αυτή.</p>

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ**

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις, ώστε να συμβάλλουν στη θεραπεία και πρόληψη των νοσημάτων του αναπνευστικού συστήματος.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. 2.	Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας αναπνευστικού συστήματος. Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις. - Προετοιμασία αρρώστου. - Καθήκοντα Νοσηλεύτη.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τον διαγνωστικό έλεγχο του αναπνευστικού συστήματος, ώστε να συμβάλλουν στη διάγνωση και θεραπεία του αρρώστου. Επιβάλλεται για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος η ανασκόπηση της ανατομίας και φυσιολογίας του αναπνευστικού συστήματος.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να ζωγραφίσουν το αναπνευστικό σύστημα και κάποιες εξετάσεις και να αναρτήσουν πίνακα στην αίθουσα του σχολείου. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Επίσκεψη στα εργαστήρια του Νοσοκομείου και ιδιαίτερα των ειδικών εξετάσεων του αναπνευστικού συστήματος (βρογχοσκόπηση, σπιρομέτρηση κλπ) Παρακολούθηση εγχειρήσεων θώρακα στο χειρουργείο κατά την πρακτική εξάσκηση.
3.	Συμπτώματα αναπνευστικών νοσημάτων. Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των συμπτωμάτων του αναπνευστικού συστήματος.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
4.	Οξυγονοθεραπεία - Τρόποι χορήγησης Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για την σημασία της Οξυγονοθεραπείας, τους τρόπους και τη Νοσηλευτική Φροντίδα.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
5.	Τραχειοτομή - Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου με τραχειοτομή.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για την τραχειοτομία και για τη νοσηλευτική φροντίδα της.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
6. 7.	Ρινίτις. Νοσηλευτική Φροντίδα Αμυγδαλίτις - Αμυγδαλεκτομή. Νοσηλευτική Φροντίδα	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των νοσημάτων αυτών	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
8.	Λοιμώξεις του αναπνευστικού συστήματος. - Οξεία τραχειοβρογχίτιδα. - Χρόνια βρογχίτιδα. - Πνευμονία. - Πλευρίτιδα - Νοσηλευτική Φροντίδα όλων αυτών των νοσημάτων.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στην οξεία τραχειοβρογχίτιδα, χρόνια βρογχίτιδα, πνευμονία, πλευρίτιδα.	Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
9.	Άλλες παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος. - Βρογχεκτασία - Ατελεκτασία - Πνευμονοθώρακας - Πνευμονικό εμφύσημα	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των παθήσεων: Βρογχεκτασία, Ατελεκτασία Πνευμονοθώρακας. Πνευμονικό	Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Ανάθεση εργασιών. Ν' αναφέρουν τις ομοιότητες και διαφορές των νοσημάτων και της νοσηλευτικής

	- Καρκίνος λάρυγγα - Καρκίνος πνεύμονα - Νοσηλευτική Φροντίδα αυτών.	εμφύσημα, Καρκίνος λάρυγγα και πνεύμονα.	φροντίδας. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας.
10.	Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου με εγχείρηση θώρακα. - Θωρακική παροχέτευση	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα αρρώστου με εγχείρηση θώρακα και για τη θωρακική παροχέτευση, γιατί η προεγχειρητική και μετεγχειρητική φροντίδα παίζουν σημαντικό ρόλο στη γρήγορη αποκατάστασή του.	Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς νοσηλευτικής φροντίδας και πρόληψης των νοσημάτων του κυκλοφορικού συστήματος.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. 2.	Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας κυκλοφορικού συστήματος. Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις. - Προετοιμασία αρρώστου. - Καθήκοντα Νοσηλευτή.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για το διαγνωστικό έλεγχο του κυκλοφορικού συστήματος, ώστε να συμβάλλουν στη διάγνωση και στη θεραπεία του αρρώστου. Επιβάλλεται για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος η ανασκόπηση της ανατομίας και φυσιολογίας του κυκλοφορικού συστήματος. Να εφαρμόζουν κάποιες απ' αυτές, π.χ. Ηλεκτροκαρδιογράφημα	Χρήση εποπτικών μέσων. Να ζωγραφίσουν το κυκλοφορικό σύστημα και κάποιες εξετάσεις και να αναρτήσουν πίνακα στην αίθουσα του σχολείου. Ν' αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες. Επίσκεψη στα εργαστήρια ειδικών εξετάσεων του κυκλοφορικού συστήματος, π.χ. δοκιμασία κόπωσης, στεφανιογραφία, καθετηριασμός κλπ. Παρακολούθηση εγχειρήσεων καρδιάς και αγγείων.
3.	Συμπτώματα καρδιακών νοσημάτων. - Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των συμπτωμάτων του κυκλοφορικού συστήματος.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.
4.	Καρδιακή ανεπάρκεια - Οξύ πνευμονικό οίδημα. - Νοσηλευτική αντιμετώπιση και Φροντίδα.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα αρρώστων με καρδιακή ανεπάρκεια και πνευμονικό οίδημα.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.
5.	Ισχαιμική καρδιοπάθεια:	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές	Χρήση εποπτικών

	- Στηθάγχη - Έμφραγμα μυοκαρδίου - Νοσηλευτική αντιμετώπιση και Φροντίδα αρρώστου με στηθάγχη - έμφραγμα. - Πρώτες βοήθειες.	γνώσεις για τη νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα αρρώστων με στηθάγχη και έμφραγμα καθώς και για τις πρώτες βοήθειες.	μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Παίξιμο ρόλων (Roll playing)
6.	Διαταραχές του καρδιακού ρυθμού. - Νοσηλευτικές δραστηριότητες και παρεμβάσεις.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τις συχνότερες αρρυθμίες και τη νοσηλευτική φροντίδα, την προετοιμασία για εφαρμογή βηματοδότη και τη μετά φροντίδα.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Παίξιμο ρόλων (Roll playing)
7.	Υπέρταση. - Νοσηλευτική αντιμετώπιση	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για την υπέρταση και τη νοσηλευτική αντιμετώπιση.	Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Παίξιμο ρόλων (Roll playing)
8.	Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστων με εγχειρήσεις καρδιάς και αγγείων.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική και φροντίδα αρρώστων με εγχειρήσεις καρδιάς και αγγείων.	Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς ορθοπεδικής νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. 2. 3.	Στοιχεία Ανατομίας- Φυσιολογίας. Διαγν/κές εξετάσεις Γεν. αρχές περί καταγμάτων	Να κατανοήσουν οι μαθητές τα προβλήματα των ασθενών με κατάγματα οστών, τους σκοπούς της Ν.Φ. και να γίνουν ικανοί να την παρέχουν.	Συζήτηση με τους μαθητές για τα προβλήματα των αρ., τους σκοπούς της Ν.Φ. Γίνεται καταγραφή εμπειριών τους.
4	Ν.Φ. αρ. με κάταγμα Σπονδυλ. Στήλης	Παρουσιάζεται σχέδιο Ν.Φ.	Παρουσίαση από τους μαθητές του σχεδίου Ν.Φ. σύμφωνα με τη Νοσ. Διεργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς παιδιατρικής νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Εισαγωγή στην Παιδ/κή Ν.Φ.	Οι μαθητές επιβάλλεται να	Εικόνες, διαφάνειες ή

2 3	Θεμελιώδεις αρχές Ν.Φ. παιδιού. Διαφορές στη νοσηλεία παιδιού και ενήλικα.	κατανοήσουν την ανάγκη απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων για καλύτερη παροχή Ν.Φ. στο άρ. παιδί μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή. Επίσης, πρέπει να μάθουν τις βασικές αρχές της Ν.Φ. του παιδιού και να αντιληφθούν τις διαφορές της νοσηλείας του με του ενήλικα.	βίντεο με την ιστορική εξέλιξη των Παιδ. Νοσ/μείων. Ομάδες εργασίας, που θα εντοπίσουν τις διαφορές στη νοσηλεία του παιδιού με του ενήλικα.
4	Συμπτώματα από αρρώστιες της παιδ. ηλικίας – Νοσ. αντιμετώπιση.	Να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις Ν.Φ. άρρωστου παιδιού	Ομάδες εργασίας. Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες και καταγράφουν τα νοσ/κά καθήκοντα για την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων από νοσήματα της παιδ. ηλικίας.
5	Το Παιδ/κό Νοσ/μείο – Παιδ/κή Νοσ/κή Μονάδα.	Να μάθουν το σκοπό, τις προϋποθέσεις και τους επιμέρους χώρους του Π.Ν. και της Π.Ν.Μ.	Παρουσιάζονται εικόνες, διαφάνειες με Π.Ν.
6	Εισαγωγή του παιδιού στο Νοσ/μείο – Ο ρόλος του Νοσ/κού προσ/κού. α)Σχέση Νοσ/τή –μητέρας. β)Σχέση Νοσ/τή –παιδιού. γ)Τι πρέπει να έχει υπόψη του ο Νοσ/της κατά την εισαγωγή του παιδιού. δ)Η πρωινή φροντίδα του παιδιού. ε)Μέθοδοι μέτρησης της θερμ/σίας.	Να γνωρίσουν το ρόλο του Νοσ/τη κατά την εισαγωγή του παιδιού στο Π.Ν. και να κατανοήσουν την αξία της διαπροσωπικής του σχέσης με τη μητέρα και το παιδί. Επίσης να μάθουν τι περιλαμβάνει η πρωινή περιποίηση του βρέφους καθώς και τον τρόπο θερμ/σης.	Ομάδες εργασίας. Να ερευνήσουν οι μαθητές τις αιτίες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση των σχέσεων του Νοσ/τή με τη μητέρα και το άρ. παιδί. Επίδειξη της πρωινής φροντίδας του βρέφους και της τεχνικής θερμ/σης. Επανεκτέλεση από τους μαθητές.
7	Η διατροφή του άρ. παιδιού – Τεχνητή διατροφή. α)Αρχές. β)Εφαρμογή τεχν. Διατροφής.	Να γνωρίσουν οι μαθητές τι πρέπει να έχουν υπόψη τους για τη σωστή διατροφή ενός παιδιού. Να μάθουν να εφαρμόζουν την τεχνητή διατροφή και τη διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα.	Επίδειξη των μεθόδων της τεχνητής διατροφής και με ρινογαστρικό καθετήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς γεροντολογικής νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. 2.	Εισαγωγή. Αντιλήψεις και θεωρίες για το γήρας (βιολ. αλλαγές)	Να μάθουν οι μαθητές τις θεωρίες και τις αντιλήψεις που διαμορφώθηκαν για το γήρας και τις βιολογικές αλλαγές που συντελούνται.	Καταγραφή από τους μαθητές των βιολογικών αλλαγών στην Γ' ηλικία.

3	Προστασία γερόντων-Ιδρύματα υπερηλίκων.	Να γνωρίσουν οι μαθητές τους τρόπους και τα μέτρα που μπορούν να εφαρμόσουν για την προστασία των ηλικιωμένων και συγκεκριμένα πώς πρέπει να είναι τα ιδρύματα των υπερηλίκων.	Παρουσίαση βίντεο, διαφανειών, εικόνων σχετικά με το θέμα.
4	α)Ο υπερήλικας και η κοινωνία β)Η κοινων. ζωή του υπερήλικα.	Να γνωρίσουν οι μαθητές την κοινωνική διάσταση του ηλικιωμένου	Μικροέρευνα από τους μαθητές για την καταγραφή των τάσεων.
5	Προβλήματα γερόντων (ψυχ. και σωματ.)	Να κατανοήσουν οι μαθητές τα προβλήματα των γερόντων, είτε είναι σωματικά είτε ψυχικά, για να μπορούν να τους βοηθήσουν.	Ομάδες εργασίας. Καταγράφουν τα σωματικά και ψυχικά προβλήματα.
6	Διατροφή υπερηλίκων	Να μάθουν το διαιτ/γιο που πρέπει να ακολουθεί ο ηλικιωμένος.	Ομάδες εργασίας. Συντάσσουν διαιτολόγιο.
7	Περίθαλψη στο σπίτι (μειον.-πλεον.)	Να γνωρίσουν οι μαθητές τις ιδιαιτερότητες της περίθαλψης του υπερήλ. στο σπίτι.	Ομάδες εργασίας. Καταγράφουν τα πλεον. και τα μειον.
8	Περίθαλψη στο νοσοκ. (μειον.-πλεον.)	Να κατανοήσουν οι μαθητές τα πλεον. και τα μειον. της περίθαλψης του υπερήλ. στο νοσ/μείο	Παρουσιάζεται σχετική διαφάνεια.
9	Πρόληψη αναπηριών	Να μάθουν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη των αναπηριών των ηλικιωμ.	Παρουσιάζεται σχετική διαφάνεια
10	Η Χειρουργ. και ο υπερ. αρ. (Ν.Φ.)	Να καταστούν ικανοί να παρέχουν φροντίδα στον ηλικιωμ. ,σε επεμβάσεις	Ομάδες εργασίας. Καταστρώνουν σχέδιο Ν.Φ.
11	Κοντά στον ετοιμοθάνατο υπερήλ.	Να κατανοήσουν τους τρόπους που θα βοηθήσουν τον ηλικιωμ. τις τελευταίες ώρες του.	Συζήτηση με τους μαθητές.
12α β	Ν.Φ. χρονίως πασχόντων Αποτελέσματα της χρόν. νόσου στον άρρωστο και στην οικογένεια.	Να καταστούν ικανοί να παρέχουν φροντίδα στον ηλικιωμένο σε χρόνια νοσήματα. Να κατανοήσουν τις επιπτώσεις της χρ. νόσου του άρρωστου ηλικιωμένου στον ίδιο αλλά και στην οικογένειά του.	Ομάδες εργασίας. Καταστρώνουν σχέδιο Ν.Φ. σε χρόνια νόσημα. Καταγράφουν συνέπειες της αρρώστιας στον ηλικιωμένο και στην οικογένειά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΟΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς ουρολογικής νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1 2 3 4	Ανασκόπηση ανατ.-φυσιολ. Πίνακας παθήσεων ουροπ. Γεν. συμπτ/γία: Νοσηλ.αντιμετ. Ανωμαλίες ούρησης και λαμβανόμενα Νοσηλευτικά μέτρα.	Να μάθουν οι μαθητές ν' αναγνωρίζουν τα συμπτ/τα των νοσ/των του ουροπ. και να καταστούν ικανοί να παρέχουν νοσ/κή φροντ. για την αντιμετώπιση και ανακούφισή τους.	Παρουσιάζονται προπλάσματα και ανατ. Χάρτες των οργάνων του συστήματος. Ομάδες εργασίας από τους μαθητές για την καταγραφή των συμπτωμ. και την αντίστοιχη νοσ/κή ενέργεια. Παρουσιάζεται σχετική διαφάνεια.
5	Ειδ. Διαγν. Εξετάσεις-Προετοιμ. Αρ.-Καθήκοντα νοσηλ/κού προσ.	Να κατανοήσουν οι μαθητές τα καθήκοντα του νοσ/τή κατά τη φάση προετοιμασίας του αρ. για τις ειδ. διαγν. εξετάσεις και να καταστούν ικανοί να εφαρμόζουν τις νοσηλ. Ενέργειες.	Διαφάνεια με τις διαγν. εξετάσεις και τα καθήκοντα του Νοσ/τη στην κάθε μία.
6	Καθετηριασμός ουροδ. Κύστης-Εκτέλεση της νοσηλείας Προβλήματα Ουροποιητικού καθετηριασμού.	Να μάθουν τα βήματα της εκτέλεσης της νοσηλείας και να καταστούν ικανοί να την εφαρμόζουν.	Επίδειξη της νοσηλείας. Επανεκτέλεση της νοσηλ/κής πράξης από τους μαθητές.
7 8	Σπειραμ/δα-πυελον/δα-νεφρ. Ανεπάρκεια.Περιτοναϊκή πλύση-τεχνητός νεφρός (Ν.Φ.) Προεγχ. και μετεγχ. Φροντίδα αρ. με χειρ/κές παθήσεις ουροπ.	Να καταστούν ικανοί οι μαθητές να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν Νοσ/κή Φροντίδα. Επίσης να μάθουν το είδος της νοσ/κής παρέμβασης πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εφαρμογή των θεραπειών (περιτ. πλύση, τεχν. νεφρός)	Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες εργασίας. Παρουσιάζουν συγκεκριμένο σχέδιο Ν.Φ. για τις παθήσεις αυτές. Παρουσιάζονται διαφάνειες, εικόνες σχετικά με την εκτέλεση των θεραπειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ογκολογικής νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Εισαγωγή - γενικές πληροφορίες για τα	Οι μαθητές να καταστούν ικανοί να	Παρουσιάζονται

2	νεοπλάσματα. Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις-Ν.Φ.	παρέχουν φροντίδα στον άρρωστο πριν και μετά από διαγνωστικές εξετάσεις.	εικόνες και διαφάνειες.
3	Συμπτώματα - σταδιοποίηση του καρκίνου – Νοσ. αντιμετώπιση.	Να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις Ν.Φ. και ανακούφισης των συμπτωμάτων αρρώστου με καρκίνο.	Ομάδες εργασίας. Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες και καταγράφουν τα νοσ/κά καθήκοντα για την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων.
4	Ν.Φ. καρκινοπαθούς με Χειρουργική επέμβαση.	Να καταστούν ικανοί οι μαθητές να νοσηλεύουν άρρωστο με καρκίνο πριν και μετά την χειρουργική επέμβαση.	Παρουσιάζεται σχέδιο Ν.Φ.
5 6	Ν.Φ. αρρώστου σε Χημειοθεραπεία Ν.Φ. αρρώστου Ακτινοθεραπεία.	Να καταστούν ικανοί οι μαθητές να νοσηλεύουν άρρωστο που είναι σε Χημειοθεραπεία και σε Ακτινοθεραπεία.	Παρουσιάζονται σχέδια Ν.Φ.
7	Ψυχολογικά προβλήματα αρρώστου με καρκίνο-Ρόλος Νοσηλεύτη.	Να γνωρίσουν το ρόλο του Νοσ/τη για την υποστήριξη του καρκινοπαθούς.	Ομάδες εργασίας. Να ερευνήσουν οι μαθητές τις ψυχολογικές επιπτώσεις της νόσου στον άρρωστο.
8	Αποκατάσταση -Ρόλος Νοσηλεύτη	Να γνωρίσουν οι μαθητές το ρόλο του Νοσ/τή στην αποκατάσταση και επανένταξη στην κοινωνική ζωή των αρρώστων αυτών.	Να καταγράψουν οι μαθητές τρόπους αποκατάστασης.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ**Βασική Νοσηλευτική Φροντίδα Αρρώστου**

Ο σκοπός είναι να αποκτήσει ο μαθητής/τρια του νοσηλευτικού τμήματος επιδεξιότητα στην εφαρμογή των νοσηλευτικών διαδικασιών.

Το επίκεντρο της διαδικασίας αυτής θα είναι πάντα ο άρρωστος και οι ανάγκες του.

Οι δραστηριότητες είναι: η επίδειξη εκ μέρους του καθηγητή, η εξάσκηση εκ μέρους των μαθητών και η εφαρμογή στην πρακτική τους εξάσκηση.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1α	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αερισμό σεντονιών από 2 Νοσηλεύτες.		
β	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αερισμό σεντονιών από 1 Νοσηλεύτη.		
γ	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε πλάγια θέση, με αλλαγή σεντονιών από 2 Νοσηλεύτες.		
δ	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε πλάγια θέση, με αερισμό σεντονιών από 2 Νοσηλεύτες.		
ε	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε ύπτια θέση, με αλλαγή σεντονιών από 2 Νοσηλεύτες.		
στ	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε ύπτια θέση, με αερισμό σεντονιών από 2 Νοσηλεύτες.		
2	Πλύσιμο και εντριβή ράχης και γλουτών (Πρόληψη κατακλίσεων). Καθαριότητα αρρώστου στο κρεβάτι.		
3	- Πρωινή φροντίδα αρρώστου. - Τοπική καθαριότητα γεννητικών οργάνων. - Λούσιμο αρρώστου. - Λουτρό καθαριότητας σε άρρωστο στο κρεβάτι. - Χορήγηση ουροδοχείου σε άρρωστο στο κρεβάτι. - Χορήγηση σκωραμίδας σε άρρωστο στο κρεβάτι.		

4	Υποκλυσμός. - Καθαρτικός Υποκλυσμός με συσκευή μιας χρήσης. (Fleet enema) - Καθαρτικός Υποκλυσμός με συσκευή πολλαπλής χρήσης.		
5	Εφαρμογή Σωλήνα Αερίων σε άρρωστο.		
6	Χορήγηση Υπόθετου σε άρρωστο.		
7	Περιποίηση κατακλίσεων.		
8	Τεχνητή Διατροφή Αρρώστου. - Εφαρμογή ρινογαστρικού σωλήνα. - Σίτιση αρρώστου με ρινογαστρικό σωλήνα. - Σίτιση αρρώστου με οισοφαγοστομία, γαστροστομία, νηστιδοστομία.		
9	Βοήθεια στην Κένωση και Πλύση Στομάχου.		
10	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη Προεγχειρητική και Μετεγχειρητική Φροντίδα. - Τεχνική ετοιμασία εγχειρητικού πεδίου. - Ετοιμασία φορείου. - Ετοιμασία αρρώστου για χειρουργείο. - Ετοιμασία χειρουργικού κρεβατιού. - Παραλαβή χειρουργημένου αρρώστου.		
11	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη διενέργεια παρακεντήσεων - Παρακέντηση οστών (στερνική). - Παρακέντηση θώρακα. - Βιοψία υπεζωκότα. - Ετοιμασία υλικών για κλειστή παροχέτευση με συσκευή Billow. - Εφαρμογή κλειστή παροχέτευση Billow. - Ετοιμασία συσκευής Billow για αποστείρωση. - Παρακέντηση - Παρακέντηση κοιλιάς.		
12	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη χορήγηση O ₂ και φαρμάκων ύστερα από ομιχλοποίηση. - Χ ο ρ ή γ η σ η O ₂ - Χορήγηση O ₂ με ρινική κάνουλα. - Χορήγηση O ₂ με μάσκα Venturi. - Χορήγηση O ₂ με τέντα - Χορήγηση O ₂ με θερμοκοιτίδα - Χορήγηση O ₂ με αναπνευστήρα		
13	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη Νοσηλεία αρρώστου με τραχειοτομή. - Αποστειρωμένο Set τραχειοτομής. - Περιποίηση τραχειοστομίου. - Αλλαγή τραχειοσωλήνα. - Ετοιμασία τραχειοσωλήνα για αποστείρωση. - Υλικά που πρέπει να υπάρχουν κοντά στον τραχειοτομηθέντα άρρωστο.		
14	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη Νοσηλεία αρρώστων με προβλήματα του Ουροποιητικού συστήματος. - Καθετηριασμός ουροδόχου Κύστης. - Αφαίρεση καθετήρα ουροδόχου Κύστης. - Τεχνική για λήψη ούρων, για γενική εξέταση ούρων ή καλλιέργεια. - Τεχνική για λήψη ούρων από ουροκαθετήρα ,για ουροκαλλιέργεια.		
15	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη Νοσηλεία αρρώστων με προβλήματα του πεπτικού συστήματος. - Λήψη γαστρικού υγρού για εξέταση. - Τεχνική φροντίδας ειλεοστομίας - κολοστομίας.		
16	Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου στο τελικό στάδιο της ζωής.		
17	Απαραίτητα υλικά και όργανα εκτάκτου ανάγκης.		

	-Τρόλεϊ καρδιακής ανακοπής. -Αποστειρωμένο Set διασωλήνωσης θώρακα. -Κλειστή παροχέτευση θώρακα με συσκευή Billow		
18	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη Νοσηλεία αρρώστων με ορθοπεδικά προβλήματα. -Αρχές επιδ/λογίας-Επιδ/κό υλικό-είδη επιδέσμου-εφαρμογή επιδέσμου.		
19	α)Γύψος - Ν.Φ. β)Ελξη (δερματική-σκελετική) - Ν.Φ.		
20	Χορήγηση φαρμάκων στα παιδιά α)Βασικές αρχές χορήγησης. β)Χορήγηση φαρμ. από διάφορες οδούς		
21	Ενδοφλέβια χορήγηση υγρών το 24ωρο.		
22	Τοπική εφαρμογή φαρμάκων - ενστάλαξη φαρμάκου στο μάτι, τοποθέτηση αλοιφής και πλύση ματιού - ενστάλαξη φαρμάκου στη μύτη - ενστάλαξη φαρμάκου στο αυτί και πλύση αυτού		

ΜΑΘΗΜΑ: ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ- ΤΕΧΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος **Στοιχεία Χειρουργικής**, 1^{ου} Κύκλου Β΄ Τάξης ΤΕΕ, και το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος **Τεχνική Χειρουργείου**, 2^{ου} Κύκλου ΤΕΕ, ειδικ. Βοηθών Νοσηλευτών, όπως αυτά περιγράφονται στην υπ' αριθμ. 4219-Στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ. Β'/31-12-99). Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑΣ-ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος **Στοιχεία Γυναικολογίας-Μαιευτικής**, 2^{ου} Κύκλου ΤΕΕ, και το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος **Στοιχεία Παιδιατρικής**, 2^{ου} Κύκλου ΤΕΕ, ειδικ. Βοηθών Νοσηλευτών, όπως αυτά περιγράφονται στην υπ' αριθμ. 4219-Στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ. Β'/31-12-99). Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ-ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος **Στοιχεία Ψυχιατρικής- Νευρολογίας**, 2^{ου} Κύκλου ΤΕΕ, όπως αυτό περιγράφεται στην υπ' αριθμ. 4219-Στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ. Β'/31-12-99). Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος **Στοιχεία Παθολογίας**, 1^{ου} Κύκλου Β΄ Τάξης ΤΕΕ, όπως αυτό περιγράφεται στην υπ' αριθμ. 4219-Στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ. Β'/31-12-99). Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ – ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ II

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες βασικά ανατομικά στοιχεία από ορισμένα συστήματα του οργανισμού του ανθρώπου και να κατανοήσουν τις κυριότερες λειτουργίες, που κάνει το καθένα από αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΙΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την ανατομία της καρδιάς και των αγγείων. Επίσης, να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η καρδιά, καθώς και πώς γίνεται η μικρή και η μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.1 Ανατομία της καρδιάς 1.2 Λειτουργία της καρδιάς 1.3 Αρτηρίες και φλέβες 1.4 Αρτηριακό σύστημα μικρής	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν <ul style="list-style-type: none"> • Την ανατομία της καρδιάς. • Τη λειτουργία της καρδιάς. 	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με την ανατομία

κυκλοφορίας		
1.5 Αρτηριακό σύστημα μεγάλης κυκλοφορίας	• Πώς γίνεται η μικρή και η μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.	της καρδιάς και των αγγείων, καθώς και με τη μικρή και μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.
1.6 Φλεβικό σύστημα της μικρής κυκλοφορίας	• Ποιο είναι και πώς λειτουργεί το αρτηριακό και φλεβικό σύστημα	Στη συνέχεια, θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τη μικρή και μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.
1.7 Φλεβικό σύστημα της μεγάλης κυκλοφορίας		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΙΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα συστατικά, τις λειτουργίες, τις ομάδες του αίματος και να κατανοήσουν το μηχανισμό πήξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.1 γενικά 2.2 ερυθροκύτταρα - παραγωγή ερυθροκυττάρων -στάδια διαφοροποίησης - ο ρόλος της ερυθροποιητίνης - καταστροφή ερυθρών αιμοσφαιρίων 2.3 παραγωγή αιμοσφαιρίνης - σύνδεση αιμοσφαιρίνης με οξυγόνο 2.4 αιμοποιητικοί παράγοντες 2.5 αναιμίες 2.6 λευκοκύτταρα - είδη - παραγωγή - βασικές λειτουργίες 2.7 φλεγμονή - διεργασία και στάδια της φλεγμονής - κύτταρα της φλεγμονής - σχηματισμός πύου - Λευκοπενία - Λευχαιμία 2.8 ανοσία (φυσική –επίκτητη) ▪ ενεργητική και παθητική - αντιγόνα και αντισώματα - πρωτογενής και δευτερογενής απάντηση ▪ εμβολιασμός ▪ παθητική ανοσία(τεχνητή –φυσική) 2.9 ομάδες αίματος ▪ ομάδες αίματος του συστήματος ABO - καθορισμός των ομάδων αίματος.	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν • βασικά στοιχεία του αίματος, των συστατικών του • γενικά στοιχεία για τη διεργασία και τα στάδια της φλεγμονής	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με τα συστατικά του αίματος (ερυθροκύτταρα, λευκοκύτταρα), τις ομάδες αίματος και βασικά στοιχεία για τη φλεγμονή και τη δημιουργία της. Στη συνέχεια, θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τις ομάδες και τα συστατικά του αίματος.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ομάδες αίματος Rh - αιμολυτική νόσος των νεογνών ▪ Δοκιμασία διασταύρωσης ▪ μετάγγιση του αίματος ▪ καταστάσεις που απαιτούν μετάγγιση - αντιδράσεις μετά από μετάγγιση ασύμβατου αίματος <p>2.10 πήξη του αίματος</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ αιμοπετάλια ▪ μηχανισμός της πήξης - συστολή αγγείου - σχηματισμός αιμοπεταλιακού θρόμβου - πήξη του αίματος ▪ μηχανισμός ινωδολύσης - αντιπηκτικά 		
--	--	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίζουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα βασικά ανατομικά μέρη, από τα οποία αποτελείται το πεπτικό σύστημα, τα ανατομικά στοιχεία που υπάρχουν σε κάθε μέρος και τη λειτουργία του .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>3. Γενικά</p> <p>3.1 Στοματική κοιλότητα</p> <p>- προστόμιο</p> <p>- γλώσσα</p> <p>- υπερώα</p> <p>- δόντια (σιαλογόνοι αδένες, παρωτίδα, υπογνάθιος, υπογλώσσιος)</p> <p>3.2 Φάρυγγας – οισοφάγος</p> <p>3.3 στομάχι – έντερο</p> <p>3.3.1 στομάχι</p> <p>- είδη κυττάρων των γαστρικών αδένων</p> <p>3.3.2 Λεπτό έντερο</p> <p>- δωδεκαδάκτυλο</p> <p>- νήστιδα</p> <p>- ειλεός</p> <p>- παχύ έντερο</p> <p>- σκωληκοειδής απόφυση</p> <p>3.4 ήπαρ – πάγκρεας- σπλήνας</p> <p>3.4.1 ήπαρ (Συκώτι)</p>	<p>Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν</p> <p>Τα μέρη και τα σημαντικότερα όργανα του πεπτικού συστήματος.</p>	<p>Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με τα μέρη και τα όργανα του πεπτικού.</p> <p>Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του πεπτικού συστήματος και το μηχανισμό πέψης των τροφών.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Λειτουργίες του ήπατος - Εκφορητική οδός του ήπατος - Η χοληδόχος κύστη 3.4.2 πάγκρεας 3.4.3 σπλήνας 3.5 γενικά για τη λειτουργία του πεπτικού συστήματος 3.6 πώς λειτουργεί το πεπτικό σύστημα - η μάζηση - η κατάποση - η γαστρική κινητικότητα - η γαστρική έκκριση - η κινητικότητα του λεπτού εντέρου - η κινητικότητα του παχέος εντέρου 3.7 πέψη των υδατανθράκων, λιπών και πρωτεϊνών 3.8 μεταβολισμός των υδατανθράκων, λιπών και αμινοξέων 3.9 φυσιολογική διατροφή – βιταμίνες 		
--	--	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, συνοπτικά, τα μέρη και τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος και να κατανοήσουν τη λειτουργία τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4. Εισαγωγή 4.1 όργανα της άνω αεροφόρου οδού <ul style="list-style-type: none"> ▪ μύτη (ρίνα) ▪ φάρυγγας 4.2 όργανα της κάτω αεροφόρου οδού <ul style="list-style-type: none"> ▪ λάρυγγας ▪ τραχεία ▪ βρόγχοι ▪ πνεύμονες 4.3 φυσιολογία της αναπνοής 4.3.1 πνευμονικός αερισμός <ul style="list-style-type: none"> ▪ πνευμονικοί όγκοι και χωρητικότητες ▪ νεκρός ή βλαβερός χώρος 4.3.2 ανταλλαγή των αερίων 4.3.3 μεταφορά των αερίων 4.3.4 ρύθμιση της αναπνοής <ul style="list-style-type: none"> ▪ εισπνευστική περιοχή ▪ εκπνευστική περιοχή ▪ πνευμονοταξική περιοχή ▪ χημική ρύθμιση της αναπνοής 	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν τα όργανα της άνω και κάτω αεροφόρου οδού.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με τα μέρη και τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος. Στη συνέχεια, θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος και τη φυσιολογία της αναπνοής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, συνοπτικά, τα μέρη και τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος και να κατανοήσουν το μηχανισμό παραγωγής των ούρων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
5. Εισαγωγή 5.1 Νεφροί - κατασκευή του νεφρού 5.2 Ουρητήρας – ουροδόχος κύστη – ουρήθρα 5.3 Οι νεφροί και τα υγρά του σώματος- Γενικά 5.3.1 Ο μηχανισμός παραγωγής των ούρων - σπειραματική διήθηση - επαναρρόφηση <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενεργητική μεταφορά ▪ Παθητική μεταφορά ▪ Η κάθαρση του πλάσματος 5.3.2 Ο όγκος των αποβαλλόμενων ούρων 5.3.3 Τα ούρα (σύσταση των ούρων) 5.3.4 Η ούρηση 5.3.5 Οξεοβασική ισορροπία	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν <ul style="list-style-type: none"> • Τη δομή και τα μέρη του ουροποιητικού συστήματος. • Τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η παραγωγή των ούρων από τους νεφρούς. • Τη λειτουργία των νεφρών 	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με τα μέρη, τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος και τη λειτουργία των νεφρών. Στη συνέχεια, θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος και το μηχανισμό παραγωγής των ούρων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα μέρη και τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
6. Εισαγωγή 6.1 Γεννητικό σύστημα του άνδρα - Οι όρχεις - Οι επιδιδυμίδες - Ο σπερματικός πόρος - Σπερματοδόχες κύστες - Εκσπερματικός πόρος - Το πέος 6.1.1 Λειτουργίες του γεννητικού συστήματος - εξωκρινής λειτουργία - ενδοκρινής λειτουργία 6.2 Γεννητικό σύστημα της γυναίκας - οι ωοθήκες - Οι σάλπιγγες - Η μήτρα - Κολεός - Αιδοίο 6.2.1 Ωοθηκικός κύκλος της γυναίκας - Γονιμοποίηση	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν <ul style="list-style-type: none"> • Τη δομή και τα μέρη του γεννητικού συστήματος του άντρα. • Τη δομή και τα μέρη του γεννητικού συστήματος της γυναίκας. 	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με τα μέρη και τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας. Στη συνέχεια, θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες ,συνοπτικά, τους ενδοκρινείς αδένες και τις λειτουργίες τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
7.1 χημική σύσταση των ορμονών 7.2 θυρεοειδής αδένας <ul style="list-style-type: none"> ▪ εισαγωγή ▪ ορμόνες θυρεοειδούς - δράσεις των ορμονών του θυρεοειδούς ▪ διαταραχές της λειτουργίας του θυρεοειδούς αδένα 	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν βασικά στοιχεία των ενδοκρινών αδένων.	Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία, σχετική με τη δομή και τις βασικές λειτουργίες των ενδοκρινών αδένων. Στη συνέχεια, θα χωριστούν

<ul style="list-style-type: none"> - υπερθυρεοειδισμός - υποθυρεοειδισμός 7.3 παραθυρεοειδείς αδένες <ul style="list-style-type: none"> - ορμόνες των παραθυρεοειδών αδένων 7.4 θύμος αδένας <ul style="list-style-type: none"> - υπόφυση 7.5 ορμόνες του πρόσθιου λοβού της υπόφυσης 7.6 ορμόνες του οπίσθιου λοβού της υπόφυσης <ul style="list-style-type: none"> ▪ υπερλειτουργία του πρόσθιου λοβού της υπόφυσης ▪ υπολειτουργία του πρόσθιου λοβού της υπόφυσης ▪ παθήσεις του οπίσθιου λοβού της υπόφυσης 7.7 ορμόνες της ενδοκρινούς μοίρας του παγκρέατος <ul style="list-style-type: none"> - η ινσουλίνη - γλυκαγόνο 7.8 επινεφρίδια – ορμόνες επινεφριδίων <ul style="list-style-type: none"> - υπολειτουργία επινεφριδίων - υπερλειτουργία επινεφριδίων 		σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τους ενδοκρινείς αδένες και τις λειτουργίες τους.
--	--	--

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Ιουνίου 2008

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

* 0 2 0 1 2 5 5 0 1 0 7 0 8 0 0 2 0 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster.et@et.gr